

fortfarande brist på födoämnen för både människor och boskapen, hvilken sednare mångenstädes i utlandet i potatis har sin förnämsta föda.

Bland de undersökningar öfver sjukdomens art, som kommit till vår kunskap är en i Stud. Krit. och Notiser införd (af Hr Agardh d. y.?) synnerligen upplysande och förtjenstfull. Enligt denna är sjukdomen, som visat sig redan 1840, öfverhufvud en förruttelse, hvarigenom vextens stärkelseämne förstöres, och möglet eller svampbildningen är en följd af förruttelsen icke orsak dertill. Orsaken deremot anser Förf. böra sökas i de flera föregående årens otjenliga, fuktiga väderlek. Hjälpmedlet är den inficerade fruktens afskiljande och förstöring samt den friskas förvaring i tort rum. Nedan har smittan visat sig i södra Sverige, och man kan knappt hoppas, att Finland nästa år skall blifva befriadt från denna pest, om icke serdeles tjenlig väderlek inträffar. Det torde derföre icke vara ur vägen att redan nu tänka på sättpotatisens tjenliga förvarande, emedan benägenhet till sjukdomen redan måste förefinnas. Allt utvisar äfven, att torr jord redan kan bidraga till dess afvändande, och seden, att hvarje år välja nytt fält för potatisodlingen, synes äfven här i landet böra verka för smittämnets utrotande.

10

20

21 INHEMSKT.

Saima n:o 45 6. XI 1845

Helsingfors bladen från förlutna veckan förete tvenne märkvärdigheter, ett bref till kaptten Leopold och en adress till »ädle medborgare» af J. G. Linsén. Brevet får sin märkvärdighet som en gengångare från fordom, af hvars vattlagda drag man på länge icke sett någon skymt. Adressen gäller hvarjehanda saker och några dessutom. Den stadgar framförallt, att här utkomma tidningsblad, »hvilka göra smädandet till sin bestämmelse och sätta sin ära i djerfheten att skända allt» o. s. v. Huru sannt detta H:r L:s stadgande är, inser utan tvifvel han sjelf bäst. Vidare förutspår samma adress, om detta onäpst får fortfa, en förvridding af alla »politiska och religiösa läror» »eller» uppmaningar till våldsamt omstörtning af samhällsordningen. Detta synes nu vara hufvudsak. Vederbörande må skylla sig sjelfva, om icke tidningarne läggas någon svårare kafvel i munnen utan nämnde förutsägelser uppfyllas. H:r L. två sina händer. Han har sjelf sagt, hvad komma skall.

30

40

Isynnerhet skola bemälda tidningar hafva gjort »landets Universitet till en skottafla för deras ovet». Förvånad frågar man sig, hvadan detta nu kommer, då ingen på nära 3/4 år sett ett enda ord förmålas om denna institution – af den enkla orsak troligen, att sådant icke är tillåtet. Medan sålunda allmänheten fått veta lika mycket om universiteterna hos Hottentotter och Eldsländare som om det i Finland, uppträder Hr L. som dettas förgrymmade kämpe. – Jo se här i Morgonbladet N:o 79 finnes en artikel om »Skön Konst», och i den säges, att början till ett museum för bildande konst och väckelse till studium deraf blifvit gifven »icke af väktarena på lärdomens och intelligensens befästa murar, de högvise herrar, som tolka forntidens vishet» – utan af studenter. Man kunde tro, att i anförda ord sjelfva Tidningarne voro påpekade, eller kanske landets skollärare, eller dess lagtolkare, eller ho vet hvilka. H:r L. säger nu bestämdt, att dermed menas »Universitetets Profesorer». Om så verkligen förhåller sig, kan

50

Morgonbladet upplysa. Emellertid torde det faktum icke kunna nekas, att studenterna, icke profesorerne sammanskjtit medlen till uppköp af de konstverk, hvilka nu äro utställda till den första konstexpositioin i landet. Och att Morgonbladet omtalat detta, deri består nu tidningspressens grufliga förbrytelse. För våra läsare böra vi nämna, att Hr L. är Professor i Vältaligheten och Skaldekonsten. Om adressen skall vara ett profstycke på dessa sköna konsternas flor i fäderneslandet, veta vi icke. Men till någon del förklaras af den, hvarföre just Hr L. tagit humör af Morgonbladets ord.

10

22 ÄNNU ETT ORD ÖFVER EN BEKLAGLIG FÖRETEELSE.

Saima n:o 46 13.XI 1845

Icke nyligen har en Tidningsartikel väckt det uppseende, som den af Hr Professor Linsén till Allmänna Tidningen N:o 249 insända. Innehåller då denna artikel något nytt, något för vetenskapen eller fosterlandet gagneligt, förtjent af allmän uppmärksamhet? – Ingen lärar finnas, som i densamma kunnat upptäcka något dylikt. Hvad utgör då dess märkvärdighet? Utsägom det öppet: en oväntad ömtålighet för Ins:s eget anseende, men en förvånande brist derpå i hänseende till allmänna bildningen.

20

Man lefver i vårt land ännu till stor del i den menlöshet, som anser hvarje tryckt ord för allvarligaste sanning. Vid offentlighet är man så litet van, att man med häpenhet ser sig offentligt nämnd, förtjuses öfver minsta loford, anser sig förlorad vid minsta tadel. Det sednare är en följd af det förra. Läsaren vågar icke tänka på egen hand. Han ser föremålen med skriftställarens ögon. Den offentligen nämnda vet detta; han tror derföre sitt anseende i det allmänna bero af, hvad den obetydligaste publicist derom behagar yttra.

30

Och likväl af huru ringa betydenhet är icke ett yttrande i en Tidning? Det läses i dag, i morgon glömmas det. Både pris och tadel äro lika förgängliga; och den, som icke lemnat varaktigare anledningar till det ena eller andra, kan derföre, hvad än en Tidningsskrifvare må om honom anföra, tryggt anse sin ryktbarhet af så förgänglig art, såsom skulle han aldrig funnits till. Det är endast i sak, icke för bedömandet af personer, sedan nemligen en fråga blifvit med skäl och motskäl afhandlad, som tidningspressen kan blifva ett uttryck af någon fastare allmän opinion.

40

Hr L. yttrar sjelf med skenbar säkerhet: »opinionum commenta delet dies» (dagens meningar förgå med dagen). Men om denna öfvertygelse vore fast, hvarföre då harmas, ja betyga »smärta» öfver några ord, fällda i ett obetydligt blad, af en okänd publicist? Hr L. har sjelf uppträdt såsom författare och publicist. Finnes af denna hans verksamhet icke något kvar, som kan motväga ett dagblads omdöme? Han har under en lång bana verkat såsom lärare. Utgöres icke förnämsta delen bland den läsande allmänheten af Hr L:s egna lärjungar, och finnes icke hos dessa ett minne af läraren, som förmår göra ett dagbladsomdöme likgiltigt? Vi äro öfvertygade, att Hr L. mer än mången annan kan förlita härpå. Men om så icke vore, huru skall det bristande ersättas genom ett sjelfförsvar? Derpå kan något förloras, men aldrig något vinnas.

50

Och hvaröfver harmas nu Hr L.? Öfver ett uttryck, som gäller